

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Észlelték nem adtnak vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyilatkozatok minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DÍJA
Hivatalos hirdetéseknek: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 50 kr.
Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért törtörték szerint minden négyzet centim. után 8 kr. számítottak.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A tudás fája.

Olvassom ezt a bölcs könyvet, a bibliát, s eltűnök sok mélyreható lélektanilag felfogásán.

Itt van előttem a bünbeesés története: a titok kulcsával, a tudás fájával.

Milyen szép, megható allegória!

Es mikor én ezt az őserőjű költeményt olvasom, legelőbb is eszembe jut a Kelet lelkes, megkapó, mélyes csendű éjszakáin az emberiség sorsa felett magába elmerülő tudó bölcs, aki azt gondolta, — és azután rögtön eszembe jut a teológusok véleménye a történetről, a jajveszékélés, melylyel ezt magyarázzák.

Ez utóbbi mindig bosszant, mert rövid elme lármája. A tudás fájának gyümölcsével elvesztették a *paradicsomi boldogságot*.

Hát vizsgálom, hogy miben állhatott az a paradicsomi boldogság?

Ők azt mondják: minden munka nélkül termelt számukra. Gond és fáradtság nélkül élhettek. Én pedig szomorunak találom ezt az állapotot. Szinte örülök rajta, hogy hozzányultak a tudás fájának almájához, hogy kiüzettek e szárnalmas hajlékból, elhangozván felettük az ítélet: *fáradtsággal és arcodnak verejtékével egyed a te kenyeredet!*

Én úgy látom, hogy ha nincs a *tudás fája* abban az ősgyönyörben, abban a tevékenység nélkül való állapotban süllyedt volna el az emberiség.

De az Isten azt nem akarta, sőt szándéka volt fenntartani az emberiséget.

A paradicsomi fa nélkül az emberiség életkönyve egy fehér, írás nélkül álló lap lett volna, nélkülözve a történet életfolya-

mának itt felemelő, ott lesújtó, de mindenütt nagyszerű eseményeit. És igen sajnálnám, ha az az emberi őserő, mely felfogja az éj villámain, kikutatja az ég titkait, megpróbálkozik, hogy felfedezze a levegőben repülés problémáját, mely fürkészi az éj csudáit, behatol a földbe és a mely elektrotechnikai gépeket produkál és különösen a mely a történet folyamán a léleknek oly sok nemes és nemtelen, anyagi és örögi vonásait tünteti föl, — ha ez az őserő a tudás fája nélkül örökké szunyadásban maradt volna.

És különösen az fájt volna, ha a küzdés méltósága, a fáradtság izzadt cseppei, a férfi homlokának ezek a drága gyöngyei, örökké ismeretlenek maradtak volna előttem.

Áldom sorsomat, hogy kivetett a paradicsomból, hogy a küzdés mezejére állított, mert e nélkül sose élvezném a pihenés gyönyörét, sose várnám munkám sikerét és nem tudnék sirni avagy kacagni.

A paradicsom kapuján őrt álló kerub az ő lángpallosával erre a sok áldásra és az istenség jóban, rosban annyira felemelő tanúságainak csodálásra vert ki engem és vert ki mindenkit az ő gyermeki boldogságból.

De egyet mégis sajnállok és ekkor visszakivánczolom a paradicsom fűgefája alá: *a tudás fájának modern sorsát*. A mikor látom a tudás után agyonhajszolását öntestünknek, a görbült hátakat, a megvakulni kész szemeket, az idegbetegségeknek számtalan fajtát; a mikor látom, az ész hatalmának vívmányait nem arra fordítva, hogy az elveszett ő paradicsomot, itt a földön, a magunk erejéből állítsuk elő, a lélek és test, a magunk és mások s az is-

tenség között leendő harmónia megteremtése által: hanem a tudással nő a szépség, a technika vívmányaival a testelő élvezetek s minden tudásunkkal csak a gyűlöletnek és háborúnak s nem pedig a békének eszközeit gyártjuk: akkor végtelenül fáj, hogy még mindig nem lehetek az ő állapotban és hogy Éva anyánk szakított abból az almából.

Péter Mihály.

Hazaszeretet és iskola.

A tanuló ifjúságot a haza jövőjének, — a hon reményeinek szokták az emberek nevezni és nem minden ok nélkül. De hogy a haza jövőjének szép reményei megfeleljenek annak a várakozásnak, mit hozzájuk a haza méltán köt: az iskolának is kijutott e tekintetben a föladat, melynek megoldása különben is egyik legszebb célját képezi az iskolának.

Szabadság, egyenlőség, testvériség, törvény, a haza és az emberi társadalom fogalmának megvilágítása: mindenkor karöltve jár a tudományos ismerettel. Maga az iskola is a hazának képét rajzolja elénk. Az iskolában a tanulóknak, mint egy testület tagjainak, kötelességük, hogy egymással és egymás között békében éljenek és egymás iránt testvéri szeretettel viseltessenek.

Sok tanítónivaló van az iskolában, amiknek előadása alkalmat nyújt a tanárnak, hogy olykor közbevetőleg az erények legnemesebbikéről: a hazaszeretetről is beszéljen. — Így például a vallás tanára azt a nemes önzetlen és önfeláldozó buzgalmat is, mi a hazaszereteten nyilvánul, méltán sorolhatja az égi erények közé. Igaz, hogy a kötelességnek pontos teljesítése még nem érdem, de a mai korban, midőn több oldalról az ellenkezővel találkozunk, ez is számba jön. És különben is elismerőleg kell nyilatkoznunk azokról az egyénekről, kik úgy a maguk, mint a haza és nemzet iránt tartozó kötelességeiknek hiven eleget tettek. Az iskola az által, hogy a hazaszeretet eszményképévé magát a világ megváltóját, az Üdvözítőt teszi, a hazaszeretet mintegy megdi-

zítését egyaránt nyugtatta s legalább egy szemrevaló magánházzal szaporodott a város, ami itt eredmény számba vehető.

De a városi színház! »Difficile est satyram non scribere!« azaz hogy, őszintén megvallva, tulajdon nem eléggé hegyes, mikor szatirát akarunk róla írni.

Mikor a régi (6-kaszinóbeli) színház, policájvidrig helyiségeibe jártunk, még mikor az állásból rögtönzött szellős arénában állította föl Tália ideiglenes oltárát, legalább reménykedtünk és biztunk a jövőben, amikor majd csinos, kényelmes színházunk lesz. De, hajh, a hosszas vajdás után mit kapánk?

Ki nem emlékszik vágygial teli megnyitására? Mikor a *Fejes* lendületes ódját elmenyörögte *Farkas* Bert barátunk; a nemzet csalóánya elcsattogta remek dalait, *Margitai* Józsi édes tenőre füleinket, városunk szépei szeméinket gyönyörködtették? De mind az a sok káprázatos gyönyörűség nem volt képes elfeledtetni velünk egy első osztályu becsapás bosszuságát, mikor konsztatáltuk, hogy botrányosabb tabernát állandó színházunk még soha el nem kerestteltek a mi-enknél.

Mert azon egyetlen tulajdonságán kívül, hogy, legalább egyelőre, be nem ázik (mint valamikor az állás) egyéb kvalifikációval ugyan nem bír. És télen át Július Cézárt nem juhászbundában csak az a színész vállalkozhatik benne előadni, aki a stilszerű kosztümre ugyan sulyt fektet, de az életével keveset törődik. A páholyokban akkor is fuj a szél, ha odakint szép az idő, s mikor azon a szál deszkafolyosóján végig kopog az elkésett néző, a jóra való színészt a guta környékezi, amiért hogy legjobb igyekezete kárba vész. Egy tekintetben különben unikum, t. i. négyzetleges, ami

TÁRCA.

Ujhelyi csodabogarak.

I.

— A Zemplén eredeti tárcája —

Ujhelyben idáig az »insurgens-szobor« körüli kerten, meg a szivargyáron kívül nem sikerült semmi, (bátyubált, majalist természetesen ide nem értve, mert azok sikerülnek másutt is, itt is.)

Már a vasutépítésnél oly remek bakot lőttek a város bölcsi, amelylyel tulszárnyalták a görgői kupaktanács ősmertes végzeményét, hogy t. i. azt a létrát pediglen az erdőn hosszába ne vigyék kentek.

Ahelyett ugyanis, hogy a város középpontjához irányították volna a pályaházat, az alvési érdekelttség, (sub titulo: »minden szentnek maga felé görbe a keze«) az alvésre mesterkedte azt ki. Mert hát szép dolog a közérdeket előmozdítani, de jobban kifizeti magát házacskánk, földcsekénk értékét 50%-kkal feljebb rugtatni. Hogy a barátszeresi embernek egy fél óráig tart haza caplatni: az az ő baja, minek lakik ott, — hogy a város egészséges fejlődésének ártalmára lesz: az meg a város baja, minek épült hosszába a hegy alá. És, mert annak az irracionális építkezésnek találni kellett egy kapacitáló titulust, hát azt se volt nagy mesterség kitalálni: Stratégiai szempont; mert ha oda épül, ahová a józan ész diktálta volna, t. i. a mai gyártelep helyére: akkor, az ungvári pincék nedűjétől fölnspirált stratégiai szakértő szerint, a muszka, akinek csak felülről lehet jönni, mert arrafelé lakik, egy fertályórával hamarabb löheti oldalba!

Ámde, ha a *Pótra* körül laktak és birtak volna azok a stratégiához értő oszlopos urak, most minden valószínűség szerint *Samsu*, a pótrás, lenne a vasuti szállódás, mivelhogy akkor a stratégiai kíváncsalm akként formuláztatik vala: »a pályaház okvetlenül a felvegre építendő, mert, habár a muszkák felfelé lakoznak is, az ember egész bizonyossággal nem tudhassa, nem-e alulról szottyán kedvők a várost megkerülni, és mert a Néma hegyi korcsma utjukba esik, ott minden valószínűség szerint jól bepalinkáznak s ilyen állapotban aztán golyóbisaitak okosabbra nem tudván használni, a Némahegyről egyenesen az éterembe fognak bombázni, mi által utasokban is, meg a kelnerekben is kár eshetik.« Hát a gőzmalom? Milyen szép hosszú kéménye volt annak. Akik a tetejébe jártak, azok azt állították, hogy igen szép kilátást lehetett onnét élvezni. Annál a kilátásnál csak a részvényeseké lehetett szebb eleinte, mig egyszer arra a keserű meggyőződésre nem ébredtek, hogy aranyos cifrázatú akciáikkal aláfuthetnek a kaszinójuknak. Mert mikor már fel volt szerelve masinériakkal, direktorral, fő- és almolnárral, raktárnokkal, bakterrel: akkor vették észre, hogy olyan ember egy sincs köztük, aki az üzlethez ért, mivelhogy a gründolás egyik alapelveül kikötötték, hogy zsidót nem vesznek maguk közé! Már pedig máltai rendet, rózsafüzérturista-komániát, vegetariánus klubbot lehet zsidó nélkül alapítani, de haszonra dolgozó liszt-fabrikát nem.

A kár azonban némileg haszonba ment. Mert egy jóllehet drága, de hasznos tapasztaláson kívül, hogy t. i. gründolni vagy jól kell vagy se-hogy, a kegyelmes tűzvész által elemészett halva született malom hamvaiból a szép *Gyulalak* emelkedett ki, amely építőjének ügyességét és jó

csösti, s a lelket diszító erények közé emeli, másrészt pedig kárhóztatja az önző hazafiságot. Az Údvözítőnek hazája jövője sorsa fölött az olajfák hegyén hullatott könyei: a hazaszeretnek könyei és megszentelői valának. Valóban a Megváltótól tanulhatjuk a hazaszeretetet igazi értelmét és szentítségét.

Hogy az ó-kori remekírók műveinek tanulmányozása, melyek a szívet nemesítik, az értelmet különféle hasznos ismeretekkel gazdagítják, vagy a melyek legalább a szép, jó és nemes izlésre szoktatják a tanulókat — a hazaszeretet nemes érzelmének ápolására is nagy befolyással van, a nagy *Széchenyi* gr. szavaival akarom röviden bizonyítani, ki az ó-kori remekíródalom felől így nyilatkozott: „Legyen a latin nyelv mindenek fölött halhatatlan remekei által buzdítója nemzetünknek római honszeretetre, római nagylelkűségre, római nagyságra.”

És vajjon a természettudományok beható tanulmányozása nem indíthat-e bennünket a honszeretetre? Az embernek a természeti törvények folytonos, örök és változhatatlan működése észébe juttatja ama törvényszerűséget és rendet, mik a fennálló társaságokban elkerülhetetlenül szükségessé válnak. Itt az embert élő példák tanítják, hogy az egyed csak addig tarthatja meg szabadságát, míg maga is hódol azoknak az általános törvényeknek, melyek a valláson alapulva amugy is alapját képezik a nemzetiségnek; mert ha azok ellen vét, szabadságát elveszti és mégis tartozik engedelmessé válni, mert különben elpusztul. Ki a természetnek szentélyébe igazi és kellő értelemmel tekintett, az a szabadságnak hirdetője nem lehet soha. Pedig az életben minden társaság a törvényszerűségnek ezeken az elvein alapul, — így a nemzet is a törvényszerűségnek hódol; a mely nemzet ezt elveti magától, az megszünt nemzet lenni, bomlásnak indul, örvénybe jut, elmerül.

Említsem-e a honi történelmet, melyet először kellett volna fölhoznom? Ugyan hol nyílik a tanárnak annyi alkalma a hazafias érzelmek kidomborítására, mint a nemzeti történelem előadásánál? Nemzeti történetünk lapjain olvashatjuk azoknak a hős férfiaknak a tetteit, kik, midőn a haza és király veszedelmeben forogtak, készek valának életüket és vérüket föláldozni, csak hogy a haza és király mentve legyenek.

Nemzeti történelmünk nagynevű férfiai az ifjúságra mindenkor nagy hatást gyakorolnak. Szt. István, Szt. László, Nagy Lajos, Mátyás az igazságos, Hunyadi, Zrínyi, Rákóczi, Széchenyi, Kossuth, Deák, Andrássy, Baross a tanuló ifjúság kebelére mindenkor nemesítőleg fognak hatni. Azonban a történelem tanításánál úgy a fény-, mint az árnyoldalak is föl kell tárunk és rá kell mutatnunk mindenütt arra, a mi dicséretre vagy megrovásra méltó.

És végre mert ezeket fogsz találni, kik ajkaikon hordják a haza szent nevét; kik magasztalva említenek mindent, a mi a honi földhatáron belül találatik; véled-e, hogy ezen hazaszeretet az, mely a történet évkönyveiben tisztelő bámulattal említtetik? Minden erény önfeláldozással jár; azonban minden áldozat kicsiny ahhoz képest, miket a honnak joga van kívánni. Mindent, a mit lángoló szeretettel fűztél magadhoz érette föl kell áldoznod, ne feledd el soha: „A haza minden előtt.”

nemcsak attul jó, hogy a két szélső páholyból épen semmit nem látni a szinpadról, hanem attul is, hogy egy Wiltné trilláit épen úgy elnyeli, mint az egércincogást. Az is egyik nevezetessége, hogy az ember benne a harmadik szomszédjának kitérőül csakis első minőségű kukkeren át tájékozhatja magát. Több rosszat is tudnánk még róla írni, de hát minek; ép oly süket füleknek beszélnek, mint aminő a színház. Ez a generáció már meg van verve véle. És legalább oda adták volna zsinagógának, mert azt még lehetne belőle formálni, de jóra való színházzá soha senki át nem alakítja. Drágán rosszat építeni nem mesterség, de olcsón csinálni jót a rosszból: lehetetlen.

Hát a Ronyva-szabályozás? Valahányszor a Baksigátat hallom említeni, szánakozó kicsinyléssel gondolok Nagy Sándorra, meg a gordiusi csomóra. Mert azt a csomót sikerült ketté vágni, de a Baksigát kérdését, jóllehet több tinta folyt el miatta, mint amennyi vizet fel fog egy kanikulában — még nem olvasta meg senki. Hátborzálással gondolok egyébiránt arra a remek monstre perre, amiben az ujhelyi harminc fiskális a Baksigát kérdését a papir és tintakorszakon átsegíti. De részletezzük kissé ezt a dolgot. A szabályozás eddig még nem sikerült sehol Magyarországon és valószínű, hogy nem is fog. De míg egyebütt az a baj, hogy a vízzel nem bírnak, Ujhelyben sikerült magát a vizet elsanszírozni, legalább a város alól. Amde a medrét meg az árván maradt malmokat nem lehetett elsanszírozni, s az elsőnek zöld iszapos medre elsőrendű bacillus-teleppé formálódott, amelyből az ahhozértők lepkehálóval foghatják ki a bacillus-óriásokat, az utobbiak gazdái pedig néhány szelid pöröcskével alkalmatlankodtak, amiért hogy a vizüket elvették. S míg fent a városban rendnek muszáj

Tehát nem szavakban, hanem mindennek fölött önzetlen, nemes tettekben, a kötelességek lelkiismeretes teljesítésében kell keresnünk a valódi hazafiságot.

És midőn az iskola nemesen művelő munkájával arra tanítja az ifjúságot, hogy az iskolában a tanulóknak, mint a társadalomban a polgárnak értéke attól függ, miként teljesíti kiki kötelességeit: alapját rakogatja le annak a hazaszeretnek, ami nem szokott zajt ütni, hanem csendesen munkál a haza üdvén és boldogságán.

Vécsey J. Bekény,
kr. tanár.

Vármegyei ügyek.

Vármegyének köz. bizottsága legközelebbi rendes havi ülését szeptember 14-én, d. e. 9 órakor tartja. — szept. 11-én d. e. pedig az állandó választmány fog ülésezni.

A virilisták névsorának kiigazítására vonatkozó s lapunk mai számának *Hivatalos Rész* ében, olvasható hirdetményre innen is felhívjuk az ügyben érdekelték figyelmét.

Urbán Ferenc, az ujhelyi járás szolgabírája és tb. főszolgabíró, e napokban benyújtotta nyugdíjaztatást kérő folyamodását. Urbán főszolgabíró, 1875. febr. 27-én, akkor mint számvevői irnok, lépett a vármegye szolgálatába.

Vármegyének t. köz. bizottsága, még a f. évi aug. hó 6-án tartott ülésében, a n.-toronyai gk. iskola részére 100 ftnyit, — a cz.-hosszúmezei kisdudoró intézet számára pedig 511 ft 87 krnyi segédelmet tett folyóvá a vármegyei közm. alapból.

Hírek a nagyvilágból.

Londonban, a szabadelvű egyesületek tagjainak nagy részvételével, óriási népgyűlést tartottak augusztus 27-én és nagy lelkesedéssel elhatározták a lordok házának eltörülését. A kormányhoz felszólítást intéztek, hogy az angol főrendiház eltörlése iránt adjon be törvényjavaslatot, — egyszersmind felhívták az egyesült királyság összes választóit, hogy az országos képviselők választásánál ne támogassanak szavazataikkal olyan jelöltet, aki nem hiva a felsőház eltörlésének.

A kina-japáni harctérről újabb híre érkezett, hogy a japánok, úgy látszik a koreai csapatok átptárolása miatt, nagy vereségeket szenvedtek. — A kínai császár mindazokat, kik a keresztény hittérítőket üldözték, vagy üldöztetésükben részesek voltak, lefejeztette.

A hollandok ellen kelet-indiai birtokukon Jáva-szigetén fellázadtak a bentszülöttek (balik) és a hollandiai csapatokat véres ütközetekben megverték.

Hírek az országból.

Vaszary Kolos hercegprímás a „Magyar Állam“ című klerikális lapot, melynek oly nagy része van a vallásfelekezetek egymással való vi-

lőnyie tehát a szolgálat beviszi András, ha a mosogató vizet az utcára önti, addig a város egyetlen közhelye, a Diána-kert, valóságos pestisfészék. Egyébiránt mi, szerényen bár de határozottan, kijelentjük, hogy a pacillus-teóriában nem hiszünk. Mert ha igaz lenne, amit róla a sok tudós összefirkált, akkor Ujhelyben már rég nem élne egyébb a bacillusnál.

De jerünk tovább. Tüztől őrtanya! Szalem alejkum! Mert bajos elhinni, ha arra a mecsetre nézünk, hogy nem turbános müezzin üvölt le róla óránként, szólván hogy: Allah nagy és hatalmas — stb. — stb. hanem veres sapkás tüztőló unatkozok rajta, bámulva kelet felé, mivel hogy egyebüve nem igen lát. Csodabogárnak elég sikerült épület még Ujhelyben is, de bámulatunkat nem az ragadja meg, hanem a hely megválasztása, ahová építették. Mert hogy heti és országos vásárok alkalmával az egész bodrogközi székérpark és néhány száz zsák élet zárja el a hozzátűst, azt csak a vak nem látta. Amde a kár itt is haszonba hajt, mer legalább abba a sok drága szép masinériába nem esik kár, s így minden tűz után be lehet mutatni a publikumnak, hogy milyen szépen fénylenek a sárgaréz fogantyúk, srófok, stb.

De nini! Márványtábla ékeskedik a homlokzaton. Az épület stíljából következtetve, azt hinnéd ez áll rajta: „Épült itt helyben.” De családod nagy, jóhiszemű idegen, mert az aranybetűs felirás azzal kérkedik, hogy ő dicsőségesen uralkodik királyunk országglása alatt több derék okos ember tudtával és beleegyezésével fuseroztatott vala, ahol áll.

A vármegyei hadi virtust megörökítő szobor műtőgát egy heraldikai csodabogarat, amennyiben a rajta látható magyar cimereből hiányzik egy

szálykodásának szításában, kitiltotta a hercegprímási irodából.

Az Albrecht-ezred (44. sz. gyalogezred) a pilis csabai sátor-táborban aug. 26-án ülte meg fennállásának 150 éves jubileumát.

A mohácsi veszedelem 368. évfordulóját, aug. 29-ét, Mohács és vidékének derék magyar lakossága, a mohácsi vérmézón épített emlékpálmában gyászmisével és hazafias szellemű templomi beszéddel ünnepelte meg ebben az évben is.

A közegészségi és demográfiai kongresszus Budapesten tegnap nyílt meg. Ofelségét a királyt, mint a kongresszus párfogóját, testvér-öcsöcsé, *Károly Lajos* főherceg képviselte a megnyitáskor és melegen üdvözölte a közegészségügynek s a demográfának a világ minden művelt államából összesereglett elsőrangú tudósait és a világ nagy nemzetjeinek kiváló munkáit, kiknek száma meghaladja a 2000-et. A kongresszus tárgyalásai 9 napig tartanak. Nevezetes ez a kongresszus azért is, mert a világ első rangú szaktudósainak nemzetközi gyülekezetében ez az első alkalom, amelylyen a magyar nyelv is polgárjogot nyer, t. i. magyar nyelven is fognak szólni többen az értekezési szaktudósok közül.

Különlélek.

(Személyi hir.) *Karácsony* Sándor, államrendőrségi kapitány Budapestről, ma egy hete hivatalos ügyben Ujhelyben időzött.

(Az új iskolaév.) „Isten veled lapda, háló — oda van a vakáció!” A nagy szünetidőnek vége. Az iskola, melynek falai közül még csak nem is oly régen rajzott ki a pihenésre vágyó gyermek-sereg, újra megnyitotta kapuit s a teljes két hónapig tartott néma csendet ismét élénk, pezsgő élet váltja föl. Csupa öröm nézni a vidám diáksereget, benne a jövő nagy férfait, amint a Bukovay abszenciussz-féle botokat sutra dobva, hónuk alá dugott könyvekkel, gigerlis sántikálással, sópenhaueri ábrázattal lengnek az utcákon. . . . Ha két hónappal ezelőtt munka! után kedves volt a pihenés, most úgy áll a helyzet, hogy pihenés után legyen kedves a munka. Csak annak a munkának van sikere, amit kedvel és amit nem imel-ámmal végezünk. Hogy tehát aunk idején a sikerhez is gratulálhassunk: most kedvet, erőt, kitartást kívánunk mindközönségesen, tanítóknak és tanulóknak egyaránt! Nincs olyan magas állás, gondolják meg a tanuló, amelyet észszel el nem lehetne érni — és senkisé sem állhat oly magasán, hogy onnan ész nélkül le ne essék. Kívánjuk, hogy ennek az új iskolai évnék a végén tanítók és tanítványaik édes örömmel osztozhassanak meg a siker koszorúján! *Sylvia*.

(Esküvő.) *Schneider* Emil, póstatiszt a múlt hó 29-én esküdött örök hűséget *Dofkay* Piroksa kisasszonynak, *Dofkay* József ujhelyi polgártársunk kedves leányának.

(Eljegyzés.) Négyesi *Szepessy* Kálmán, cs. és kir. 5. gyalog ezredbeli főhadnagy, ma egy hete jegyezte el *Radon Meczner* Anna kisasszonyt, *Meczner* Béla nagybirtokos igen tisztelt barátunknak kedves és műveltlekű leányát. A boldog jegyeseknek szívből gratulálunk!

Folytatás a mellékleten.

folyó. De hát utoljára is, ki törődik eféle apróságokkal, s aztán nem is csuda, ha a borok fedelmét termő vármegyében antipatiával viselkednek a folyóviz iránt.

Hogy a jó öreg vármegyét temeti minden kávéházi politikus, az nem újság. Mi megelőztük abba is a többi várost, mert mi magát a vármegyeházat is betemettük már csaknem annyira, hogy a levelhordó alólól az emeletre is beadhatja a levelet, ami jelentékeny időspórolás a derék Merkuriosokra nézve. Ha így szabályozzuk a várost és emeljük az utcát, nemsokára Herkulanumot csinálunk a vármegyeházából, ahonnet majd a jövő század ássa ki összes petrifikálódo restanciáival együtt.

Azaz hogy pardon! Eddig az volt az utca-kövezés vezérelve, hogy „excellior”, fel a magasba, ha mindjárt a házak kéményével színel is a kövezet. Most aztán beállott a jótékony reakció, legalább félig-meddig, mivelhogy a Kossuth-utcát leássák, ellenben a Rákóczi-utcát feltöltik, mert hát „röndnek muszáj lőnyie” s legalább nem akadhat bele senki, mert a szisztéma egészen modern; ha akarom vemhes, ha akarom nem. *Jóssi* bátyánk megköszönheti, mert emeletes háziurra tették, annyira aláásták az utcáját; és ő, a hálátlan, még erősen megkritizálta azt a merész újítást. Attól fél, hogy nem fog tudni átjutni a tulsó oldalra esős időben. Megvigasztaljuk, mert aki mély utat csinál, az bizonyosan pallórol is gondoskodik helylyel-közzel, azon pedig átkötél-táncolhat majd *Jóssi*-bátyánk az ő Bendeguz-termetével. De reméljük, hogy az utca mélyítést megörökítő emléktáblára ezt fogják felvézni: „Ásódott itt helyben, ebben az esztendőben!”

X. Y.

(Az „Óráló”) c. politikai, szépirodalmi és közgazdasági lap, mely két hónappal ezelőtt ideiglenesen megszűnt, a szünetelés ideje alatt új erőt gyűjtve és megerősödve, most már a „Zemplén” könyvnyomtató műhelyéből, s Bartha Béla dr. jogtanár szerkesztésében újra megjelent első évtolyamának 54. számával tegnap. Szerkesztőtársa Mitrovics Gyula dr., főmunkatársa Csengey Gusztáv, kiadója a „Zemplén” nyomdája. Az „Óráló”-nak, mely hetenkint kétszer, u. m. szerdán és szombaton reggel jelen meg, előfizetése egy egész évre 6 ft. — Most megjelent száma méltán sorakozik derék tartalommal bíró elődeihez. — Őszintén kívánjuk, hogy a megjelenése szerint velünk testvéri viszonyba jutott „Óráló” megnyerje az olvasóközönség meleg rokonszenvét és állandó szeretetét! Amiért is szívesen ajánljuk mindnyájuk pártfogásába.

(Az aratás.) Vidékünknek kis gazdáit, írja tudósítónk a Bodrogközről, kedvező időjárás mellett a cséplést már befejezték. A gabonaművek úgy mennyiségre, mint minőségre nézve alig kielégítő termést adtak. A multkori eső következtében a kapásnövények annyira-amennyire megjavultak, a sarju is növekszik s meglehetősen termésel biztat. A kukorica nagyon silány szüretet ígér.

(Kossuth miatt halt meg.) Kossuth Lajos halála idejében történt, hogy Bloch Májer Palotás-utcai korcsmájában több tagból álló társaság borozott, tárgyalva nagy a eseményt. Ezek között volt Jacz Géza járásbírósi napidíjas is, ki a nagy hazafi érdemeit tudatlanul kritizáló mesterlegények ellen keményen fellépett, úgy, hogy kevésbé mult, hogy a korcsma verekedés színhelyévé nem vált. Ezután történt, mikor a társaság elszéledt és Jacz Géza is ittas állapotban a Palotás-utca felé haladt, hogy két férfi, mint annak idején megirtuk, Jaczot megtámadta és kövekkel agyba főbe verte, úgy hogy annak következtében a szerencsétlen ember hónapokig feküdt. Mikor fellábadt, még eljárt ugyan a hivatalba, hanem úgy testileg, mint szellemileg már nem volt többé a régi hasznavehető ügyes ember, mert szenvedett sérülései következtében szinte képtelenné vált a munkára. E napokban ott a hivatalban szelutés érte s már aug. 27-én éjjel meghalt, 28-án eltemették. A szerencsétlenül járt évekkel ezelőtt póstatist volt Ujhelyben; azonban egy ballépése miatt hivatalát és szabadságát veszítette. Szabadulása után napidíjas lett a járásbírósnál s mint ilyen meg is nősült. — Még csak azt említjük meg, hogy a rendőrség annak idejében F. G. megtámadóinak kinyomozására a lehető intézkedéseket megtette és két csizmadialeányt, kik a tett elkövetésével alaposan gyanúsíthatók voltak, letartóztatott s átadta a törvényszéknek, azonban a gyanúsítottakat elégséges bizonyítékok híján fel kellett menteni.

(Hamis váltó.) A minap az ujhelyi takarékpénztárban egy 25—30 év körül járó imregi paraszt 150 ítről kiállított váltót adott át az intézet egyik könyvvezetőjének leszámítolás végett; minthogy azonban a forgatónak nemcsak neve, hanem írása is jól ismert a takarékpénztárban, s egyszeriben feltűnt, hogy a váltó hátulsó lapjára irt név csak gyaló utanzat: a váltót visszatarították és kisült, hogy az elfogadó és kibocsátó neveit ugyanegy kéz írta. A további lépéseket ez ügyben az intézet megtette.

(A premontrei rend köréből.) A jászóvári nagykáptalan elhatározása szerint a jászóvárival egyesített leleszi és nagyvárad-hegyfoki javak külön kormányzóságait megszüntették s a három prépostság birtoktestének közös főkormányzójává megválasztották Fabian Imre prementrei kanonok, igen tisztelt barátunkat, a jászóvári prépostság javainak kormányzóját, A megszüntetett leleszi kormányzóság vezetője, Argalács Márk, jászóvári perjel s központi pénztáros lett. A leleszi konvent házfője Szalánczy István maradt. Elhatározták továbbá, a többi között, hogy a budapesti egyetemen tanuló rendi tanárjelöltek számára a fővárosban rendházat alapítanak. Az új rendház fejévé Fábry Emil kassai főgimnáziumi tanár neveztetett ki.

(Elementek a honvédek.) Az ujhelyi honvédszászlóalj tegnapelőtt reggel indult el különvonaton, hogy résztvegyen a Nógrád-vármegyében e hó folyamán végbemenő király-hadgyakorlatokon. Egyelőre Miskolcra mentek és ott szent. 9 éig ezred- és dandárgyakorlatokat végeznek; 9-ike után indulnak a háborúsi színterére s ottan f. hó 20-ig maradnak.

(Öngyilkossági kísérlet.) Sticz Zsigmond, nagysomkúti származású 19 éves csavargó sihidert, valami stikli miatt, Szerencsről toloncúton küldték hazafelé. Az ujhelyi toloncállomáson, vagy is a városháza zárkájában, öngyilkossági szándékából előbb egy rossz bicskával karján ereit felvagdalta, később pedig egy zsinéggel fölötötte magát. Tettét idejekorán észrevették s az öngyilkosjelölt toloncot patriája felé továbbították.

(Az erdőbényei ifjuság) aug. hó 26-án, írja alkalmi tudósítónk, az E. Bényén felállítandó

Kossuth szobor javára táncdal egybekötött műkedvelői színelőadást rendezett, mely alkalommal Tóth Edének „A falu rosza” c. népszínműve került színre. Az előadás várakozáson felül sikerült. Különösen emelte a hatást, hogy a szereplők maguk is a népeletnek alakjai kik, dacára, hogy a nagyobb résznek kvalifikációja az irni és olvasni tudáson túl nem igen terjed, mégis teljesen élvezhetővé tudták tenni a darabot teljesen egybevágó játékkal. Tetszést arattak különösen: Pillár J. (Göndör S.), Kánya J. (Gonosz P.), Bencsik S. (Feledi G.), Bakos Elek (Feledi fia Lajos), Mezei Biri (Finom R.) Szikszai E. (Feledi Boris), Tóth Vilma (Bátki T.) A többiek szintén jól megállottak helyüket. A szép anyagi siker is dicséri a nemes célnak adózó ifjuságot. Egy jelen volt.

(Katonásdi.) Augusztus 27-én, írja tudósítónk, ugyancsak élénkek voltak Gálszécs utcái és házai. Csak egy hemzsegett a különféle rangú és rendű katonaság az utcákon. Átutazott ugyanis és egy éjt Gálszécsen töltött a 29. dandár, mely állt a 65. gyalogezred 3. — és a 66. gyalogezred I zászlóaljából, továbbá a 32. vadászszázalóaljából, 2 üteg tüzérségből és I század lovasságból. Természetes, hogy Gálszécsen nem lehetett annyi katonának szállást adni s így kijutott belőlük Kohánynak és Zebegnyének is. A 65. gyalogezred zenekara tényleg is adott, melyet azonban a Verbócz-tanyán keletkezett tűz felbeszakított. Másnap tovább ment a dandár Kassa felé, honnan aztán a balassagyarmati, u. n. „Kaiser-manöver”-re fog menni. Midőn a Dargó felé vezető országúton haladtak, szerencsétlenség is történt. Ugyanis a 66. gyalogezrednek egy főhadnagya lovával át akarta ugratni a sáncot, a ló azonban az esőtől felázott földön megcsuszott és a főhadnagy oly szerencsétlenül bukott le lováról, hogy a lábát kitörte. A sebesültvívők hordozóágyon visszahozták Gálszécsre, itt a lábát bekötötték és aztán vasaton elszállították a katonai kórházba, Kassára.

(Szent István-napja és a reformátusok.) Év-ről-évre rendszeresen megjelen Szent István-napja alkalmával, hol a fővárosi, hol a vidéki sajtóban, egy többé-kevésbé heves, vagy tájékozatlanságból, vagy rosszakaratból származó támadás a protestánsok s különösen a reformátusok ellen, amiért ezen, szerintük nemzeti ünnepet nem akarják megülni, makacsul elzárják magukat a közös nemzeti érzelmeben való összeolvadás elől, erősebb bennük a felekezeti, mint a nemzeti érzés. Közelebb a Zemplén 34. számában jelent meg *Ünneprontás* cím alatt ily vád a bodrogközi és nagymihályi járás ref. papjai ellen, a miért nem ülték meg Szent István-napját, e napon nem tartottak istentiszteletet. — Én kibővítem cikkelyíró közlését azzal hogy egész Magyarországon sehol, még Budapesten se tartottak e napon a reformátusok ünnepi istentiszteletet. — E cikkely, melyet én hajlandó vagyok tájékoztatlanságból eredőnek tekinteni, feleli, midőn a reformátusokat megróvja azért, hogy nem ünneplik meg Szent István napját, — hogy a protestánsok istentiszteletében a személyi vagy emberi kultusznak nincs helye; mi protestánsok csak istent imádjuk, csak őt részesítjük vallásos tiszteletben, s egy földi lényt se. Kik iránt lehetne a protestantizmus nagyobb hálával, mint épen alapítói, a reformáció megteremtői: a nagy reformátusok iránt? S mégis megünnepi-e névünnepeiket évenként? Nem! pedig ez az ünneplés még teljesen a vallásos élet körében mozog; nem! hanem mindössze a reformáció megindulásának történelmileg elismert napját, október 31-ét, mely napon Luther a wittenbergi vártemplom kapujára 95 télelét kiszegte, ünnepljük annyiban, hogy a hozzá legközelebb eső vasárnapon a lelkes a nagy történelmi eseményre való visszaillesztéssel telt beszédet mond. Tehát még e, lételünkre alapvető jelentőségű nap megünnepi-e se szentelünk külön ünnepnapot; s másfelől ez nem személynek, hanem e nagy eseménynek emlékeztetőre, tiszteletére van rendelve, mit legjobban bizonyít az, hogy e nap a Luther tényét örökíti meg, míg mi reformátusok a Kálvin és Zwingli értelmezése szerint valljuk a ker. vallást, kiknek műve Luther nélkül, sőt részben annak ellenére felelt ki és hódított szerte a világban. Ha tehát a reformátusoknak egész tanrendszere kívánja azt, hogy oly személyi kultuszról lehessen szó, úgy lehetlent kíván az, a ki azt kívánja, hogy mi Szent István tiszteletére külön istentiszteletet tartunk. Ez egyértelmű volna egész tanrendszerünk felforgatásával. A kat. egyház e tekintetben egészen másként áll, ott a személyi kultusz. Mária és a mindenféle rendű és rangú szentek tisztelete a legnagyobb mértékben ki van fejlődve, sőt ők általában csak ezek segítségével képesek istenhez is fölemelkedni, náluk tehát fogalmi szükségesség egyes megvilágosított, felsőbb kegyelemmel kitüntetett személyiségeknek mint közbenjáróknak tisztelete. Így ott nem sok különbséget tesz, hogy egygyel több vagy kevesebb szentet imádjának-e? Imádják-e Szent István vagy nem?*) de nálunk efféle szó se lehet.

*) Tudni kell és tudni illik, hogy kat. atyánkfiai a szenteket nem imádják, hanem csak tisztelik. Szerk.

Ez az oka tehát annak, hogy mi reformátusok nem ünnepljük és nem akarjuk megünnepelni a Szent István napját. A mondottak után nyilvánvaló, hogy arról szó sem lehet, mintha mi nem becsülönk, nem méltányolnók eléggé Szent Istvánnak az ország szervezése, megtartása, művelődése körüli nagy érdemeit; meg lehet cikkelyíró győződve, hogy mi úgy a népiskolában, mint a középiskolában a történelmi órákon mind megadjuk azt az elismerést Szent Istvánnak, a mi őt ezekért megilleti. De ez a tisztelet és elismerés nálunk sohasé fokozódhatik imádással! Ez az elismerés és tisztelet nem lehet más jellemű, mint a milyennel történelmünk más nagy alakjai; I. László, IV. Béla, I. Lajos, I. Mátyás, Bethlen és Rákóczi iránt viseltetünk! Szerintünk a maga helyén, az adott körülmények közt mindenik hiven betöltötte kötelességét, a nemzet mindenik iránt méltó kegyelettel tartozik. Azt elismerjük, hogy a kat. egyháznak és papságnak ennél különösebb oka is lehet nagyobbnak látni Szent István, mert ő egyuttal a kat. egyház mai nagyságának, fényének, hatalmának alapvetője is, — de ez velünk szemben nem lehet döntő érv. — Ami a cikkelyírónak azt az állítását illeti, hogy Szent István napja nemzeti ünnep lenne, nemzeti ünnep talán olyan értelemben mint a franciáknál a Bastille lerombolásának napja, július 14-ike, arról nincs tudomásom, sőt azt bátran kétségbe merem vonni. A franciáknál országos törvény rendelte el jul. 14-ike megünnepelését, de az nemzeti és nem vallásos ünnep, ők mint franciák s valószínűleg nem is igen a templomokban folyt le az ünnep, vagy annak főbb része; én legalább nem hiszem, hogy a monarchiához vonzódo kat. papság *Te Deumot* mondhatna az általa istentelennek, minden szerencsétlenség kútfejének tartott nagy forradalom kiinduló pontjára s egyuttal szívesen akarja a mai köztársaság fennmaradására is áldást mondani. Én tagadom, hogy Szent István napja ily értelemben nemzeti ünnep volna, mert én nem tudok állami törvényt, mely a Szent István-napja ünnepies megünnepését elrendelné, de ha van is ilyen, ez nem foglalhatja magában azt, hogy ez az ünnep egyuttal *vallási-ünnep* legyen, Szent István egyuttal felekezeti külömbiség nélkül, vallásos ünneplés tárgyát képezze. Ilyet bármely törvény óvakodott kimondani, mert az 1791. XXVI. t. c. a protestánsoknak szabadon hagyja fel, hogy ünnepeiket maguk állapítsák meg, ők pedig tudommal ilyen vallási ünnepet soha, egy zsinaton se állapították meg. Hogy tehát Szent István-napja a protestánsokra nézve is vallási ünnep legyen, arról ezek szerint szó sem lehet, azt az állam el se rendelhette. De szerintem azt se rendelte el, hogy az nemzeti ünnep legyen, ez ünnep *megrontása* vagy meg nem tartása a reformátusok részéről tehát nem mondható *botor és lakoltatást érdemlő, haszafiatlan cselekedetnek*. Én csupán azt tudom, hogy az ipari munka vasárnapi szüneteléséről szóló 1889. évi törvény a Szent István-napját is ama napok közé sorolta, melyen az ipari munkának szünetelnie kell, de ez a törvény nem tekinthető és a protestánsok által nem is tekintetik a Szent István napja *nemzeti ünneppé való dekretálásának*, hanem csak egyszerű, a vasárnappal egyrangú ünneppé való nyilvánításának, melynek megtartása csak az ipari és kereskedelmi üzletek vezetőit illeti, de sem a különböző vallásfelekezetek, sem az egyes magánegyházak nem tartozik. Forrása bizonyosan az lehetett, hogy a kat. egyház és a hivatalos világ megünnepi e napot (hogy ez utóbbiak miért és mióta? nem tudom, de úgy hiszem, hogy még a „Regnum Marianum” korából, abból a korból származik e szokás, mikor a kat. vallás Magyarországon egyuttal államvallás volt);*) e törvény azt nagyobb tekintélyre emeli, de azokra is ráoktrojálni annak megünnepését, kik sem nem katolikusok, sem nem hivatalnokok, sem nem iparosok — nem lehet se szándéka, se joga, éppen úgy, miként azzal, hogy a karácsony-ünnepet nem sorozta a munkaszünet napjai közé, azt nem fosztotta meg ünnepi jellegétől. — Én nem tartozom a bodrogközi és nagymihályi járásnak se ref. lelkesei, se egyházi hatósági emberei közé, általában csak személyes meggyőződésemet és gondolataimat fejezem ki, de azt hiszem, hogy a protestánsok nagy része e kérdésre nézve úgy gondolkozik, mint én. Én ezen és az efféle felszólalásokban csak vallás-türelmetlenségnek, a felekezeti prepotenciának jelét látom, mely másokra is rá akarná oktrojálni a maga hitét, ünneplését. Két száz év előtt, Karaffa és Ampringen korában még tán lehetett volna ily erőszakolásra szó, de ma az efféle törekvések már elkéstek. — Ami cikkelyírónak ama hiedelmét illeti, hogy jövőben hasonló szigor alkalmazására, mint a minő az oláhokat e törvény megrontásáért sújtotta, a reformátusokkal szemben nem lesz semmi szükség, arra válaszom az előzményekből önként foly. Mi protestánsok a Szent István-napját soha ne fogjuk megünnepelni, s arra se ígérrel, se fenyegetéssel nem lehet minket rávenni. Nem kívált oly üres fenyegetéssel, hogy az oláhokat a törvény szigorával kötelezzük

*) Tudunkkal Mária-Terézia korából. Szerk.

zük mindenfelé az ünnep megtartására s büntető ítéletekkel sújtják az ünneprontókat. Ez vakmerő állítás! Mutasson nekem cikkelyíró csak egy oláhót, kit megbüntettek azért, mert a Szent-István-napját meg nem ünnepelte, e napon templomba nem ment!*) Ilyen dolog nem is Ázsiába, de a legsötétebb Afrikába való volna! De hát ezt csak a tulbuzgalom találhatta ki a cikkely írójával. Ne az ünneplésben, hanem a közös célra: a haza boldogítására való munkálásban keressük az egységet! A munka jobban fogja boldogítani a hazát, mint az ünneplés! Sárospatak, 1894. aug. 30.**)

Rácz Lajos,
főgimn. tanár, okl. ref. lelkész.

(Tüzek.) Agárdon, írja tudósítónk, aug. 27-re viradól Nagypál ottani gazdaembernek egyik melleképülete tüzet fogott, s jöllehet a falu népének nagyobb része, maga a háztulajdonos is, Kis-Várdán volt az országos vásáron, mégis a falusi tüzoltóság csüggedetlen munkálkodásának sikerült a tüzet úgy elnyomni, hogy csak a szomszéd Palkó István portája égett le. Az agárdi derék tüzoltóknak emberfeletti munkáját bizonyítja leginkább azon körülmény, hogy az égő háztól csak két lépésnyire álló faboglyát is sikerült megmennteniük. A tüzvész keletkezésének oka ismeretlen, de Valószínű hogy vigyázatlanságból eredt. — *Gálszécsen* augusztus hó 24-én, írja tudósítónk, tik-kasztó hőség volt, annyira, hogy alig lehetett kint tartózkodni. Délután 3 óra tájban egy kis felhő keletkezett az égboltozaton s abból, a nélkül, hogy előzetesen villámlott és dörgött volna, *egy más után kétszer lecsapott a villám* a Lopuchovszky M. ácmester fútcái háza mellett fekvő melleképületbe (istálló s kocsiszin), melynek teteje azonnal lángba borult és a padlón felhalmozott takarmánnyal együtt elégett. A tűz továbbterjedését megakadályozták az összecsdült szomszédok és a város hatalmas vízipuskája, mely a takarékpénztár udvarán levő kútból elegendő vizet szolgáltatott a tűz lokalizására. A kár nem nagy, mert az épület biztosítva volt. Érdekes, hogy a villámtól sújtott kocsiszinben beszállásolva volt 32. vadász-szállójelű katonának az ijedségen kívül semmi bajuk nem történt. — Augusztus 27-én, éjjeli 3 óra tájban, ismét tűzilárma költötte fel Gálszécs lakosságát. Ismeretlen okból meggyuladt Fischer Gusztáv bárónak az üvegháza, melynek teteje ugyszintén a hozzá közel álló magtár, kocsiszin és istalók is leégtek. A kár jelentékeny, mert a padlón volt nagymennyiségű takarmány nem volt biztosítva. Szerencse, hogy a tűz keletkezése alkalmával teljes szélsécsend volt; különben, mert a leégett épületek tözsomszedságában számos más épület is van, — igen nagy tűz származhatott volna. Ennél a tüzesetnél is megbecsülhetetlen jó szolgálatot tett az 1000 fős vízipuska. — Ugyanaz nap esteli 7 óra tájban kigyulladt a Gálszécsből 1/4 órányira eső *Vladár* féle u. n. *Verbócs-tanyán* a csűr s rövid idő alatt lángban voltak a többi gazdasági épületek, lakóházak, nagymennyiségű szalma, takarmány stb. s teljesen porrá égtek. Mentésről szó sem lehetett, mert a tanyán csak

*) Ez a cikkely írójának lesz a dolga. Szerk.

**) Az ide vonatkozó 1891. XIII. t. c. 1. §-a így szól: „Vasárnapokon, valamint Szent-István-király-napján, *mint nemzeti ünnepen*, a magyar szent korona országának területén az *ipari munkának* szünetelnie kell. — Országos törvényünk, mely Szent-István-király-napját *nemzeti ünneppé* teszi, megünneplésére csak azt *parancsolja* ugyan, hogy az *ipari munkának* szünetelnie kell, de az 1868. LIII. t. c. 19. §-ának második bekezdését (Vasárnapokon minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges munka felfüggesztendő.) és ezzel kapcsolatban az 1879. XL. t. c. 52. §-ának rendelkezését (száz forintig terjedhető pénzbüntetés) *továbbra is érvényben hagyja* az 1891. XIII. t. c. — Mindezekből világosan és kétségtelenül látható, hogy polgári törvények szemponyjából, Szt.-István-napján mindenki, (legyen az róm. kat., ref., zsidó, nazerénus, vagy arianus) aki elkerülhetetlenül szükséges munkát végezni, *ünneprontónak* nem tekinthető, kihágást nem követ el, tehát sem nem kárthatandó, sem nem büntetendő. Aki, ellenben, Szt.-István-napján *ipari*, vagy más nyilvános és elkerülhetetlenül nem szükséges munkát végez, ünnepront, törvényszegést követ el s mint ilyen 1 főtől 300 főtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. — Hogy haszthatatlanul sürgős és elkerülhetetlenül szükséges volt-e az a nyilvános végzett munka, avagy nem (tehát elnézendő-e, avagy büntetendő?) annak elbírálására a közigazgatási hatóság illetékes. Elnézendő, vagy büntetendő cselekmények voltak-e az *ünneprontás*-ban megjelölt esetek; elbírálják majd az illető járások főszolgabírái. — Így áll a kérdés országos, tehát minden vallásfelekezetet egyaránt kötelező törvényeink szemponyjából. — Más tekintet alá jön a kérdés, mint nemzeti ünnep, a hazafias kegyelet szemponyjából. A nemzeti pietás, az eddigi gyakorlat szerint, nálunk Magyarországon istentisztelet formájában nyert kifejezést Szt.-István-napján. A törvény senkit sem kötelez, hogy templomba menjen; a templombamenés nem is föltétlen szüksége az istentiszteletnek. Az egyházak csak alkalmat szolgáltatnak, hogy Szt.-István-napján mindazok, akiknek úgy tetszik (vallás különbsége nélkül) elmehessenek (amint hogy sokan tényleg el is mennek) a templomokba, hogy a nemzeti ünnepet ily módon is megüljék. Ezt a gyakorlatot eddig csak a róm. kat. és a gör. kat. egyházak folytatták. De miért ne hozhatnák gyakorlatba a többi vallásfelekezetek is mindannyian és kivétel nélkül, hogy azokon az alkalmakon istent imádjuk és első nagy királyunk emlékének is tisztelettel hódoljunk? Ez nem személyi kultusz, hanem egy nemzeti nagy eszme dicsőítése, ami, úgy gondoljuk, protestáns atyáinknál vallásos meggyőződésének sem derogálhat, annálval kevésbé, mert analógiákra is hivatkozhatunk. Ennek a jámbor óhajtatásnak adott kifejezést az *ünneprontás* írója és azt hisszük, hogy e tekintetben vele most felszólalt munkatársunk is egyetért. Hiszen akkor minden évben lenne legalábbmég egy nap, mint van most a király név- és születésnapja, amidőn hazafiai szívben egyesülve, mi magyarok, mint *nemzetet* is egynek mutathatnók be magunkat!

Szerk.

egy kut van, mely nem volt képes elegendő vizet szolgáltatni. Reismann Henrik bérlőnek igen jelentékeny kára van.

(Tanítóválasztás.) A halálozás folytán üresedésbe jött visnyói r. k. tanítói állomást augusztus 28-án töltötték be. A tanítóválasztás a gálszécsi r. k. parókian *Hiszem* Kálmán parnói r. k. plebános és alesperes elnöklele alatt ment végbe, mely alkalommal a választó papok ugyancsak felülbíralták a tanítói okleveleket. Az említett állásra ugyanis ketten pályáztak s bár mindketten okleveles s már működött tanítók voltak, mégis minden népiskolai tantárgyból gyakorlati tanítást kellett tartaniuk. Minek szorítják hát a tanítókat oklevelek megszerzésére, ha a papok annak értékét úgy sem ismerik el és az okleveles tanítókat is minden egyes pályázat alkalmával arra kényszerítik, hogy előtűnik és a nagytekintetű paraszt iskolaszék előtt újból meg újból vizsgálatot tegyenek. Hát hogy tetszenék az a papoknak, ha őket is, midőn valamely parókiaira pályáznak, arra hívnák fel, hogy a parasztkurátorok előtt vizsgálatot tegyenek? Mi nem bánjuk, ha a papok tekintélyüket a nép előtt emelni igyekeznek; ámde ne tegyék azt a tanítói tekintély rovására. A szabálytalan eljárást különben ajánljuk a kir. tanfelügyelőség figyelmébe és kérjük a kir. tanfelügyelő önagységát, hogy az említett szabadsággal szemben a vall. és kozokt. m. 1894. évi március hó 12-én 6854. sz. a. kelt rendeletének érvényét szerelni sziveskedjék. Különben pedig a két pályázó közül Kelemen, m.-iszépi tanító, nyerte el az említett állást. r. l.

(Knopfler Sándor) helybeli tanító, lakpunk dolgozó társa, ez iskolaévben is a magyar, német és francia nyelvben, valamint az elemi és polgáriskolai tantárgyakban leckeórákat ad.

(Tolvaj gépfűtő.) Réz János napszamos, rosvott multu ember, legutóbb Sárospatakon, a Bogyay-féle gőzmalomban, mint gépfűtő talált alkalmazást, de nem sokáig becsülte meg magát, mert a mult hó 27-én Halász. D. János gépész 20 ft készpénzt és aranygyűrűjét ellopta s azzal megszökött; azonban nem mehetett messzire, mert Új helyben a rendőrség elfogta és mint már előbb elkövetett bűntetteért körözött tolvajt a királyi törvényszéknek átadta.

(Jó fogás) O.-Liszván a halászkok tegnapelőtt hatalmas egy harsát húztak ki a Bodrogból. Súlya a Bodrog gyalomba került eme cápájának 38 kilogramm, ott, ahol legvastagabb, a testének kerülete 85 cm., a hosszúsága pedig közel 2 méter volt.

(A szülők figyelmébe.) A Kaufmann-féle nyilvános 6 osztályú leányiskolában az 1894/95. iskola évre a beiratások f. évi szept. hó 2, 3, és 4-én az iskolahelyiségben (főutca, megyeház mellett) tartatnak meg.

(A bártfai fürdő) látogatottságáról szóló hivatalos értesítés szerint, a f. évi aug. 24-éig számitva, 2715 volt az állandó és 4000 az ideiglenes vendégek száma.

(»Utietlékek«) c. tárcánk folytatása, közbejött akadály miatt, jövő számunkra maradt.

(Névváltoztatás.) A belügyi kir. minister megengedte, hogy vezetékneveiket *Kohn* Sámuel, s.a. -új helyi lakos *Kun* ra, — *Klemencic* Márkus sz battyáni lakos pedig *Nagy*-ra átváltoztathassák.

(A házaseslet meghosszabbítja az életet.) Ezt a tételt vonja le *Bertillon* statisztikus tanulmányaiból, melyeket annak a kikutatására tett, hogy milyen befolyást gyakorol a házasság az élet tartamára. *Bertillon* Franciaországból, Hollandból és Belgiumból vette adatait, de azt, a mit következtetésekből adtaiból levon, bizonyosan áll ami visszonyainkra is. *Bertillon* egyike a legtekintélyesebb statisztikusoknak és így alig lehet kételkedni számításai helyességében. *Bertillon* állításai egészen frappánsak. Így azt mondja, hogy 25 és 30 év között a házasság emberek ezréből 6. a nőtlenek ezréből 10, az özvegyek ezréből pláne 22 a halálozás aránya, 30-tól 55 évig a halálozás aránya nő férfiaknál 7, nőtleneknél 11, özvegyeknél 19 ezrenként. Magasabb életkorban az arány épp ily kedvező a házasság emberekre. — Férfiak házasságot, így díztatnak a *Bertillon* számai. De ne nagyon fiatalon, ezt mondja a statisztika másik része. A fiatal házásokra a halálozás aránya kedvezőtlen. Nem oly kedvező *Bertillon* statisztikájára a nőket illetőleg, 30-35 éves hajadonok közül 11, ugyanily koru férjes asszonyok közül 9 hal meg évenként. 25 éven alóli életkorban a halálozás aránya kedvezőbb a hajadonokra, mint az asszonyokra, 48 éven felül pedig hasonlíthatatlanul hosszabb életűek az asszonyok a hajadonoknál. *Bertillon* statisztikájának végső következtetése ez: Egy férfi, ki 25 éves korában nősül, átlag még 40 évig él, ha pedig agglagény marad csak 35 esztendeig.

(Egy 40 éves özvegy) szolid nyugdíjas tanítónő óhajtatja uri vagy papi házhoz házvezetőül esetleg kiadói állásba szerény feltételek mellett lépni, a szives megkeresések állami iskola Szolnocsán, u. p. Zemplén-Boly intézendők.

(Egy jó magaviseletű) 12-15 éves fia tanuló felvétetik a „Zemplén” könyvnyomtató műintézetében.

(Időjóslat szeptember 2-ára) Száraz, meleg, később borulás.

A közönség köréből.

—Alak és tartalomért a beküldő felelős—

Köszönet nyilváníítás.

Tek. Cseley Gyula ur, mint a m.-iszépi ref. anyaegyházhoz csatolt leányegyházak főgondnoka, a tanító évi csekély javadalmazásához évenként 20 fót, tehát 5 éven át 100 fót volt kegyes saját pénztárából adományozni.

Fogadjá tőlem e helyen a jószívű adakozó és lelkes tanügybarát legforróbb hálás köszönetemet és azon üdvkívánatomat, hogy az égi atya őt egyházunk díszére és szeretetteinek boldogítására, virágzó egészségben s teljes jólétben még sokáig éltesse.

M.-Izsépi, 1894. aug. 29.

Egyed István,

ref. tanító.

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kulfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Írta: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam,
hamisat nem igazítottam.”

Tinódi.

(Folytatás.)

Erről jut eszembe Kölcsey mondása: »Semmi sincs, ami az emberi szívet annyira fölemelhetné, következéské az élet mindennapi jeleneteiben s a szenvedélyek és indulatok örök ostromában hozzá ragadt szennytől annyira megtisztíthatná: mint az istenség nagy gondolatával foglalatosság. Akár merre vedel e témérdek mindenségben tekintetedet, mindenfelől egy végtelenül bölcs, nagy és jó, de egyszersmind megfoghatatlan lény jelenléte sugárzanak feléd. A legmesszebb, a legnagyobb s legparányibb alakban, egyenként és egyetemleg, lehetetlen célra a sietést és célra jutást, származatban és enyészetben nem látod. És ezen egység a milliom külömféleségben, e szakadatlan lánc a legnagyobbtól a legkisebbit; ugyanazon anyagok oly végtelenül változó, oly végtelenül sokféleképen alakuló vegyülete, e témérdek hatás és visszahatás közt fonáló egyetemi nyugalom; e képzeletet meghaladó terjedtség és szám oly tekintetek, mik az érző s gondolkodó embert ellenállhatlanul magas körbe vonják föl.«

Vajjon ez a felfogás nem ugyanaz e a régiek felfogásával az istenségről? Ha mindenben nem is; az eszme az. Átszűrődve, megtisztulva jutott ma hozzánk s csak egy, amiben a régiektől különbözik: az, hogy *ma* minden dolgot *egy* felsőbb lény hatalma alá csoportosít képzeletünk; mondjuk, *ma* egy istent hiszünk. Némelyek aztán nemcsak hiszik, de imádják is.

Én, a magam részéről, úgy tudom, hogy e szük keretbe épenséggel nem tartozhatik annak az elbírálása, hogy a vallásosságunk voltaképpen melyik neme volt az, amely az ősembert már bölcsőjénél körülvette; de az sem tartozhatik ide, hogy megvitassuk azt, vajon a mostani fogalmaink szerint megalkotott vallás eszmékben tisztultabb, létjogosultságában igazabb, az összes emberiségre nézve megnyugtatóbb, minden egyesnek egyéni gondolkodásával megegyezőbb-e, mint volt az őskorbéli?

Semmi esetre sem ide vágó dolog. Itt csak annyiban érdemes taglalnunk — és taglaltuk is — annyaniban a mivelődésnek alapját képezte most és mindenkoron. Ezt tagadnunk nem lehet, s tagadni senki sem akarja. Hiszen ismerjük mindannyian *Balsac* mondását: »Az isten nekünk két szárnyat adott: az egyenséget és a tisztaságot.« Én hiszem, hogy e kettő lehet alapja a vallásosságnak; sőt tovább megyek: e kettő nélkül nincs vallásosság.

Rousseau, akiről azt szeretik mondani, hogy istentelen volt, így szól: Az istenségre nézve nem annyira sértő, ha semmit sem gondolunk, mintha rosszat gondolunk róla.

Ez a mondás amilyen igaz, olyan megszívlelendő is. De nem hiszem, hogy amikor ezt ekkor mondotta, az őskor embereire gondolt volna, akiknek vallásosságát ép úgy képezte a jó, mint a gonosz isten tisztelete.

Igaz ugyan, hogy a vallás ezen formájában a régiek istene nem gonosz volt; hanem olyan, aki minden rossznak eredő feje volt, akinek tudtak be mindent, ami rossz a világon csak megessett. Hogy aztán, ennek folytán, ők magát az istent is rossznak gondolták: lehet.

(Folytatjuk.)

TANÜGY.

Iskolai értesítés. A s.-a.-ujhelyi róm. kat. leányiskolában szeptember 1—4. bezárólag eszközöltetnek a beiratások. — Szeptember 5-én d. e. 9 órakor ünnepies „Veni Sancte” a róm. kat. plébánia-templomban.

Értesítés. A s.-a.-ujhelyi ev. ref. egyház el. iskoláiban a beírás szept. 3—4 napjain, a tanítás pedig szept. 5-én veszi kezdetét; miről a szülők és érdeklettek tisztelettel értesítettek.

Az egyházi elöljáróság.

HUMOR.

Vadász-összintéség.

Egy úri ember hazugságon kapja a vén csösz — Ma reggel még, mondja neki, azt állította maga, hogy csak három foglyot lőtt, most meg azt mondja, hogy tizet?

— Persze, hisz az embernek lassankint a többi is eszébe jut.

Böngészés a hírlapokból.

(Ujdonságok és apró hírdetések.)

A múlt hétfőn foganatosított élelmiszer vizsgálat alkalmából három asszony fogatott el a kik nem bírtak a megfelelő súlylyal.

Saját finoman füstölt kolbászait ajánlja: O. hentes.

A legutóbbi népszámlálásból kitűnik, hogy az ide való lakosság 1500 lélekkel szaporodott, oly eredmény, mely a felvidéken egy országos tébolydának felállítását teszi szükségessé.

Kedves nóm tegnap reggelire egy erős fuval ajándékozott meg.

Riadó mosolygás követte a fősztolgabiró ur szellemes megjegyzését.

Egy falusi lányt, ki a marhával is tud banni, nőül vennék.

A társulat 32 személyből, 22 jól idomított lóbol, egy idomított számból és 1 disznóból áll.

Jófejta tehén eladó. Értekezhetni vele délután.

Tegnap eltemették egyikét a még élő agg harcosnak, az 1848—49. évekből.

Kéretik az asztalokat nem telerakni, hanem azokat a ruhatárban adni.

Egy képviselő beszédéből: Az anyakönyveket az államnak kell vezetni. Az államnak kell nyilvántartania, hogy ki születik és ki nem születik.

GONDOLATOK.

Nagy fájdalom nagyságot ad jelentéktelen lénynek is.

Mikor az ember erősíteni akar valami ténnyt, mindig Istennel bizonyít; mert ő soha sem mond ellent.

A titok olyan, mint a lyuk az ember ruháján, minél jobban rejtegetjük, annál inkább feltűnővé lesz.

A csalódás olyan, mint a megfagyott tag: lassan lehet gyógyítani s mindig fáj.

Az állat, mely szenved, a magányt keresi; csak az ember szeret pompát csinálni fájdalomából.

A remény olyan fáradság, mely csalódással végződik.

Sohasem az élet miatt fáradunk el, hanem önmagunk miatt.

Van olyan jóság, mely eltaszit és van gonoszság, mely vonz.

Azon a napon, melyen megérted e szót: kötelesség, megszüntél gyermek lenni.

Ritka boldogság, ha a holnap igazat ad a tegnapiak. A másnap rendszeren felnyitja az embernek szeméit és elégszer bezárja szívöket.

A vidámság Istentől jön, a könnyűletesség Istenhez vezet.

A mindennapi kenyérért való harc leszoritja a törvényeket.

Carmen Szylva.

Vármegyei Hivatalos Rész.

184. e. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

Mindazon községek, melyek a „Zemplén” hivatalos lap előfizetési díjával hátralékban vannak, ezennel megintetnek, hogy ebbeli tartozásukat kiegyenliteni ne késse nek; mert ellenkező esetben ellenükben a végrehajtást is elrendelem.

S.-A.-Ujhely, 1894. évi aug. hó 3-án

Matolai Etele,

alispán.

16311. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 járási fősztolgabirónak.

A nmélt. m. kir. földmívelésügyi ministernek a hesseni légy elleni védekezés tárgyában 46414/94. sz. alatt kelt rendeletét oly felhívással adom ki Tekintetes fősztolgabiró urnak, hogy a gazdaközönségét ezen újabb elemi csapással fenyegető veszély elhárítására irányuló intézvényt járása területén lehető általánosan és széles körben tegye közzé, és ott ahol a pusztító-rovar fellépett, az intézvény végrehajtása iránt a törvényes eszközökkel intézkedjék és eljárásáról jelentést tegyen. S.-A.-Ujhely, 1894. évi augusztus hó 28.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmívelésügyi magyar kir. ministertől. 46716/VII/1. b. 94. Valamennyi törvényhatóság-nak. Mivel a hesseni légy (Cecidomyia destructor) az ország nagy részében meglepően jelentékeny károkat okozott, a már ez ügyben kiadott rendeletnek épségben tartása mellett, az észak amerikai egyesült államokban tapasztalt sikerek alapján a következőket rendelem el. Azon községek, illetve városok határában, hol a hesseni légy infectió az elmúlt, vagy a folyó évben nagyobb mértékben megállapított, az u. n. csalogató vetések veendő alkalmazásba. Ezek abban állanak, hogy minden táblában már augusztus ntolsó, vagy szeptember első napjaiban több helyen néhány barázdányi öszi gabona vagy árpa vetendő, mely célra a legsilányabb minőségű vetőmag is használható. Ezek a csalogató vetések azután a rendes vetés — legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alá szántandók, ügyelvén arra, hogy egész hosszukban tökéletesen föld alá kerüljenek és így belőlük tavasszal a légyrajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alászántott csalogató vetések lehengerzése is. — Fölhívom a közönséget, hogy abban az esetben, ha a hesseni légy a törvényhatóság területén nagy kiterjedésben és kártékony módon lépett fel, a fenyegető veszély nagyságára való tekintettel eme védekezési módot a vármegye gazdaközönségének a lehető legáltalmasabb módon sürögösen tudomására hozza és elvárom, miszerint gondoskodik arról, hogy ezen védekezési mód a legszigorubb pontossággal és teljes erélylyel végre fog hajtani és a járási fősztolgabirókat, valamint a községi előjárókat is a védekező eljárások lelkiismeretes betartásának ellenőrzésére súlyos felelősség terhe alatt kötelezend, — Ezen rendeletem végrehajtásáról annak idején jelentést várok. — Kelt Budapesten, 1894. évi augusztus hó 7-én. Festetics s. k.

606. kb. T. Zemplén-vmegye közig. bizottságtól.

Felhozott, hogy az engedély nélküli koldulás nagy mérvet ölt, sőt engedélyek adatnak ki indokolatlanul és illetéktelen hatósági közeg által is.

A fősztolgabirák utasítottak, hogy miután a vármegyében illetékes szegényeket és koldusokat a községek ellátni tartoznak, más vármegyebeli koldusoknak pedig az eltartásáról gondoskodni nem tartoznak, sem maguk ne adjanak koldulási engedélyeket, sem pedig azt községi előjáróiknak meg ne engedjék.

A csendőrséget pedig szólítsák fel, hogy a kolduláson értekel a vármegyei szegény-alapról rendelkező szabályrendelet értelmében járjanak el. Portyázásaik alkalmával a községi előjárókat, tanyai birtokosokat és nagyobb uradalmak tulajdonosait, vagy kezelőit a csavargók iránt kérdezzék meg s ha ilyeneknek hollétéről tudomást szerettek, irányukban előírt kötelességeiket kérlelhetlenül teljesítsék, hogy végre a közönség a koldulás örve alatti zaklatás, zsarolás és fenyegetésektől megóvható legyen.

Eljárásuk eredményéről idetegyének jelentést T. Zemplén-vármegye közigazgatási bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1894. év augusztus hó. 8-án tartott ülésében.

Molnár főispán,

mint a közig. bizott. elnöke.

15262. sz.

T Zemplén-vármegye alispánjától

A 10 járási fősztolgabirónak.

Ezen közérdekű intézvény a járási fősztolgabirói útján közöltetni és a vármegye hivatalos lapjában közzétetni rendeltetik.

S.-A.-Ujhely, 1894. augusztus hó 1.

Matolai Etele, alispán.

Másolat

Földmívelésügyi m. k. minister. 3920. szám. Zemplén-vármegye törvényhatóságának S.-A.-Ujhely. — Ugy a hazai piacokon, valamint a hazánkban kiszállított és a külföldön értékesített nyers állatbőrök is, — az élőállatok, főleg szarvasmarhák megbélyegzésénél használtatni szokott sütvasak helytelen alkalmazása folytán szenvedett sérülések következtében — jelentékenyen csekélyebb értéket képviselnek és lanyhább kereslettel bírnak, mint a külföldnek forgalomba hozott azon állatbőrök, melyek ezen égési sérüléstől mentek s így ipari czélokra amazoknál sokkal alkalmasabbak. — A bőriparosok részéről ezen körülmény több ízben tetetvén panasz tárgyává, de különösen az állattenyésztő gazda és a bőreladással foglalkozó kereskedő közönség érdekében is felhívom ez okból a törvényhatóságot, hogy ezen körülményről az élőállatok bélyegzését eszközölő gazdaközönséget felvilágosítván, azt egyszersmind figyelmeztesse, hogy a jelzett anyagi károsodás elkerülése céljából, a tüzes vassal való bélyegzést jövőre ne az állat csipőjére, hanem szarvasmarhákknál az állat szarvára, ha pedig a megbélyegezendő állat szarva, fejletlenségénél fogva, a bélyegzésre alkalmatlan, avagy nem szarvasmarhákknál is: az állat jobb- vagy bal állkapczájára, esetleg nyakára alkalmazza. Természetes, hogy ezen esetben a jelenleg még sok helyen használatban lévő nagy terjedelmű bélyegző-vasak teljes mellőzésével, kicsi, helyesen készült bélyegzők alkalmazandók. — Kelt Budapesten, 1894. évi július 16-án. A minister helyett: Miklós Odón államtitkár.

15384^{1/2} sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

Tudomás és közhirrétél végett a 10 járási fősztolgabirónak kiadom.

S.-a.-Ujhely, 1894. aug. 22-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

M. kir. belügyminister 63801/VI. a szám. Körrendelet valamennyi törvényhatóságának. — Gallicziának borszczowi és zaleszeryki kerületben kolera-fészkek, létezése hivatalosan megállapítottván és a cs. kir. osztrák kormány által a nevezett kerületekre nézve a drezdai egyezményben meghatározott áruk kiviteli tilalma kiadatván, ezzel kapcsolatban a kereskedelemügyi minister ur velem egyetértőleg a nevezett kerületekből származó következő áruk behozatalát f. évi 53,872. sz. a. kelt rendeletével megtiltotta, u. m.: 1) fémernemű: használt, tisztíatlan állapotban, használt lábbelit ide érteve, továbbá használt ágynemű. Amennyiben ezen cikkek uti podgyászék, vagy a lakóhely változtatás miatt költözködési ingóságokként szállíttatnak, a határ átlépése alkalmával illetve a rendeltetési helyen egészségügy-rendőri vizsgálatnak és esetleges egészségügy-rendőri elbánásnak vannak alávetve. 2) Rongyok. — A tilalom alól kivételnek: a) oly rongyok, melyek a hyraulikus erővel összesajtoltva, mint a nagykereskedelem áruai vas abroncsokkal zárt bálókban kerülnek szállításra, ha hatóságilag elismert származási jelekkel és számokkal vannak ellátva; b) Uj hulladékok, melyek közvetlenül fonó-, szövő-, szabó- és fehérítő műhelyekből kerülnek a forgalomba, mügyapju (shoridy) és új papírhulladékok. A most felsorolt és a behozatalból kizárt cikkek átvétele nincs megtiltva, ha teljesen elkülönítve oly módon elzárt térben szállíttatnak, miszerint az átvétel alatt minden kezelés ki van zárva. — Hasonlóképpen nem esnek tilalom alá a felsorolt cikkek, ha nem fertőzött területekről származva oly módon szállíttatnak keresztül, miszerint utközben gyanusan szennyezett tárgyakkal érintkezésbe nem jöhetnek. — Végül nemesnek tilalom alá a felsorolt cikkek azon esetben sem, ha hatóságilag igazoltatik, hogy a fentnevezett kerületekből származnak ugyan, de onnan legalább 5 nappal a járvány kitérése előtt szállíttatnak el. — Miről a törvényhatóságot tudomás közhirrétél végett értesitem. — Budapesten, 1894. aug. 2-án.

Hieronymy s. k.

ad. 14693. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 járási fősztolgabirónak.

A vármegyei legtöbb adót fizető (virilis) bizottsági tagok 1895. évi névjegyzékének egybeállításához szükséges adóhivatali kimutatások a m. kir. adóhivatalok részéről beérkezvén, azok az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-ának 3. bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően a netalán szükséges felszólalások megtehetése végett a vármegye irattárában a mai alólírott naptól számított 8 napi közszemlére kitétetek.

Erről a legtagabb körben leendő közhirrétél végett oly felhívással értesitem a járási főszolgabíró urakat, hogy amennyiben a névjegyzék kiigazítása végett az igazoló-választmány f. évi szeptember hó 3-ik és 4-ik napjain fogja nyilvános üléseit megtartani, sürgősen tegyék közhírré, hogy aki magát a névjegyzékbe pótlólag felvétetni, avagy ebbeli jogosultságát igazolni akarja, azt az idézett törvény 27. §-ának rendelkezéséhez képest az igazoló választmány nyilvánosan tartott üléseinek bezártáig tegye meg, mert az elkésztett beadott kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Jelen hirdetés a vármegye „Zemplén” című hivatalos lapjában is közléteendő.

S. A. Ujhely, 1894. évi aug. hó 26-án.

Matolai Etele, alispán.

749. sz. IV. 894. A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.

Körözés.

A sárospataki gazdasági I-ső csoport sertés nyájába f. évi augusztus 17-én, egy 1 1/2 éves koca sertés vetődén, bitangóságban tartatik.

Felhívatik a sertés jogos tulajdonosa, sertés-

sének átvételére, mert ha tulajdonosa f. év szeptember 30-ig nem jelentkezik, az mint bitang jószág, f. évi október 1-ső napján, reggeli 9 órakor Sárospatak nagyközség házánál elárvereztetni fog.

S. A. Ujhely, 1894. aug. 31.

Barthos, főszolgabíró.

1803/94. ki. sz. A sztrópkói járás főszolgabírájától.

Körözvény.

Havaj község erdejében folyó hó 25-én Valter Ferencz rzeszowi (Galiczia) illetőségű csavargó egy 12 m/m. caliberrű drót két csövű Lefauchaux vadász fegyvert talált, mely fegyver az igazolt tulajdonos által a havaji körjegyzőnél bármikor átvethető.

Sztrópkó, 1894. augusztus 27.

Bárczy Benedek, főszolgabíró.

1925. ki. A gálszécsi járás főszolgabírájától.

Körözvény.

M. Izsép község bírájának jelentése alapján közhírré teszem, hogy a községi réteken e hó

20-án két gazdátlan ló találtatott, egyik ló kanca, másik herélt, mindkettő 8-10 év körüli sötét pej. Mindkét ló a község előjáróságnak gondozása alatt áll, s ha tulajdonosa ezen körözvény keltétől számított 30 nap alatt nem jelentkeznek, mint gazdátlanok árverésen fognak eladatni.

Gálszécs, 1894. aug. 24.

Somossy szolgabíró.

A szerkesztő postája.

Sz. J. urnak — Málóza. »Et cum spiritu tuo!«

W. P. urnak — Rimaszombat. Közlendőink közé so-

roztuk.

A. P. urnak. Legyen szerencsénk minél gyakrabban!

A mostan küldöttéért köszönet.

Törvény-tisztelet. Közlésre nem vált be.

Iskolai újtév. — Elkészt.

Sylva k a.-nak — Bpest. A megbeszéltek kéziratot és fényképet e hó végéig, kérem, okvetlenül küldje be szerkesztőségünkhöz.

Felelős szerkesztő:

DONGÓGYÉZA.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

HIRDETÉSEK.

Különös figyelembe veendő és csakis ezen

Tokaj város

BEJEGYZETT

ellátott

„TOKAJI

TRADE MARK

czimerével

VÉDJEGYGYEL

valódi

COGNAC-ot

melynek egyedüli gyártója

tessék kérni,

cakis a Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNAC-GYÁR

mely a magas m. kir. kereskedelmi Miniszterium ellenőrzése alatt áll,

mert „Tokaji Cognac” név alatt

nem is Tokajban gyártott értéktelen utánszert

hozattak forgalomba.

KITÜNTETÉSEINK:

A magas m. kir. Miniszterium gyárunkat állami kedvezményben részesíti,

Arany érmek: Páris, Bordeaux Nizza, Brüsszel, Haaga, London.

Berlin és Chicagó kiállításaitól.

Diszoklevél mint legmagasabb elismerés:

A bécsi 1894. évi nemzetközi kiállítástól.

**Tenyész- és haszon-
állatok eladása.**

A munkácsi uradalomban eladásra kerülnek:

a) **Magyar mangalicza tenyész-sertések:**

100 drb. 1 1/2 éves anya-kocza
50 drb. 1 1/2 éves tenyész-kan

b) **Tenyész-Kosok.**

24 drb. Rambouliett
7 » Southdown
14 » Frieslandi 3/4 vér
4 » Raczka

összesen 49 drb.

c) **Hizlalni való juh, hizlaló legelővel vagy e nélkül**

441 drb. anya-juh
476 drb. ürü.

Szó, vagy írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol

**az uradalmi igazgatóság
Munkácson.**

700.
I. n. 894.

Árverési hirdetmény.

Alóírt előjáróság közhírré teszi, miszerint Kis-Toronya község vadászati joga folyó évi szeptember hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor Kis-Toronya község házánál nyilvános árverésen fog haszonbérbe kiadatni.

Az árverési feltételek a község bíró házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kis-Toronyán, 1894. aug. 25.

Kollenay Gyula, Szathmáry Károly,
hkjegyző. bíró.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLÉK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

Sirkövek újabb terveze

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra feldílitok

**POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
GRANIT, SZIANIT**

és homokkő sirkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Jutányos aron készíthetnek.

Sürgőnczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik,

Tk. 1440/94. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

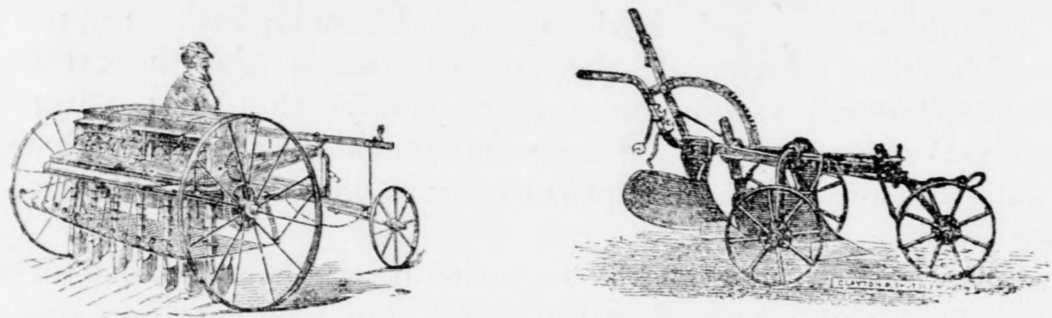
A tokaji kir. járásbíró mint tkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Guttman Jakab végrehajtónak Haraszi Ferencz né sz. Horváth Mária és társai végrehajtást szenvedő elleni 31 ft 33 kr. tőkekövetelés jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíró) területén lévő Kis-Falud-Long községében fekvő a kis-falud-longi 54. és 275. sz. tjkönyvben A. + 1124. hr. és A. I. 1606. és 1607. hr. sz. alatt 1/3-ad részben, Horváth Mária végrehajtást szenvedett 2/3-ad részben pedig Guttman Jakab végrehajtás alatt nem álló tulajdonostárs nevére irt ingatlanokra az 1881. évi 60. tcz. 156. §-a alapján egészben és pedig: a kis-falud-longi 54. sz. tjkvben A. + 1124. hr. sz. Gyertyános szőlőre 118. ft a kis-falud-longi 275. sz. tjkvben A. I. 1606. és 1607. hr. sz. belsőség és 35. ö. i. számú háza az árverést 200 forinttal ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi szeptember hó 5. napján d. e. 9 órakor Long község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 11 forint 80 krajczárt és 26 forintot készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §. jelzett árfo llyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró, mint tkkvi hatóság máj 1894. évi június hó 20-ik napján.

Láczy, kir. bíró.

HERZ JENŐ

gazdasági gépgyára és vasöntédeje Miskolczon.

Ajánlja állandó nagy raktárát gazdasági gépekben:

Clayton & Shuttleworth

KOLUMBIA DRILL

legtökéletesebb sorvetőgépeit, melyek egyenletes vetésük által úgy sik, mint partos vidéken minden más eddigi szerkezetet felülmulnak.

Könnyű kettes ekéket.

Egyetememes acél-ekéket.

Boronákat, rögtörőket stb.

Mindenféle gépjavitások, kazán-munkák, vasöntvények jutányos árban.

Ó CS. ÉS KIR. FENSÉGE JÓZSEF FŐHERCZ UDVARI SZÁLLÍTÓJA.

WALSER FERENCZ-féle

ELSŐ MAGYAR GÉP- és TŰZOLTÓSZER-GYÁR, HARANG- és ÉRCZÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

T. cz.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy vállalatunk képviselével Borsod-, Abauj-, Zemplén- Gömör- és Sárosmegyék területére

Hercz Jenő gépgyáros urat Miskolczon

megbíztuk.

Képviselőnk azon helyzetben lesz, hogy gyártmányainknak ugy versenyképessége, mint elismert jó minősége által, tisztelt megrendelőink legmagasabb igényeinek is megfelelhessen és kérjük, hogy szükséglet esetén bizalommal hozzá fordulni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALSER FERENCZ-féle

első magyar gép- és tűzoltószerszám-gyár, harang- és érczöntőde részvénytársaság.

T. cz.

Fenti körlevélre hivatkozva ajánlom ezen gyár gyártmányait u. m.

Tűzfecskendőket, tűzoltósági felszerelvényeket, szivattyúk, vízvezetékberendezést házi, ipari és gazd. czélokra.

Harangok készítését minden nagyságban. Szab. gőzfertőtlenítő készülékek szállítását.

Teljes tisztelettel

HERCZ JENŐ

gépgyáros.

Makk eladás.

A leleszi prépostság tulajdonát képező Vihany- és Kapos nevű erdejében lévő bő makktermést, makkoltatás végett eladásra bocsátja.

Venni szándékozók zárt és 10% bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat legkésőbb szeptember hó 12 ig a leleszi jószág-kormányzásnak nyújtják be.

Az eladási feltételek és részletesebb adatok a leleszi erdőgondnokságnál megtekinthetők és megtudhatók.

Lelesz (Zemplénmegye.)

Erdőgondnokság.

Eladók fajtisza:

1. Plymouth-Rock csirkéket,
2. Pekingi kacsákat,
3. Emdeni ludakat,
4. Poland China malaczkokat,
5. Két éves fa ojtványokat.

Árak jutányosan, alku szerint.

S.-Patak Molnárné Rácz Janka.

Szagtalan és nyomban szárado

Ca 10 Mtr. 1 Ko 1 frt 50 kr.

Csak 1/2 s 1 kilós üvegekben fekete képpel és védjeggyel

CHRISTOPH FERENCZ SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós szárado, mely az olajestéknek és az olajtaknak sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk, sárgabarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj festék fedi be a pallót s egyáltalán fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betölt minden foltot, korábbi mázolás s; van azután

tiszta fénymás (színezetlen) új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajestékekkel mar bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, emellett nem fedi el a fasztrukt.

Postacsomag, körülbelül 35 negyszög mtr. (két közepnagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék ügy vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 50 éve létező gyártmányt sokféle utanozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedül gyártója,
Prága, K. Berlin.

Valódi minőségben csakis Malárisik György fűszer- és vegyes kereskedésében kapható S.-A.-Ujhelyt.

Legbiztosabb óvszer a kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-csövek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék

mindenféle tetszős alakban. Árnyékszékberendezések,

kórházak, lakotyak iskolák,

iparvállalatok szállodák

stb. részére.

gyártmány nagy raktára

Különlegesség:

emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elhárítási vállalatok szervezése Mürtágyagyártás Részletes tervekkel, költségvetésekkel eredeti bizonyítványokkal szivesen szolgál az igazgatóság.

Az ország közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva.

Ügyvédi irodámat f. évi augusztus hó 20-dikától a Kazinczi-utca 510. sz. házba (Zárda- utczával szemben) tettem át.

2-3

Dr. Erényi Manó.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHN EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

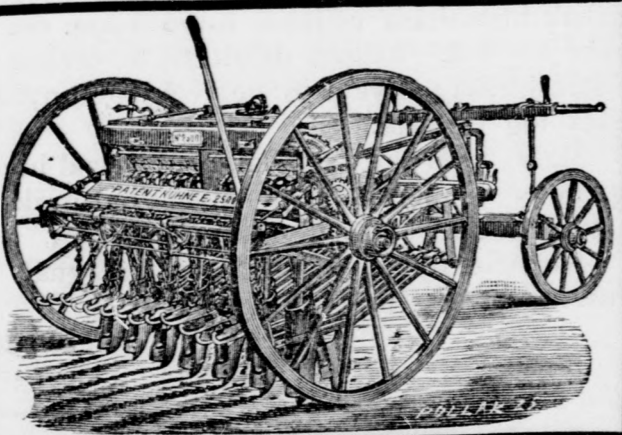
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL” legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kötő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

munkaképesség. VENTZKY-féle FÜLLESZTŐK.

Szecska- és répvágók stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, 1894. augusztus 1-től saját ház VI., Váci-körút 57^a

Szőlőajtványok és Amerikai szőlővesszők eladása!

A 30 holdnál nagyobb területű „Sándor-telep Ujvidéken” f. évi November havában Ripária, Portalis, Solonis és Jacquez alanyokra készült.

500.000 darab fás ojtványából a tökéletesen összeforrt példányokat, jutányos árak mellett eladásra bocsátja.

Ez idén a legjobb bel- és külföldi bor és csemegeszőllő-fajokból 420 fajnál több került ojtás alá és alólított teleptulajdonos kívánatra bővebb magyarázatokkal ellátott részletes árjegyzéket, a t. cz. érdeklődőknek ingyen és bérmentve szivesen átküldi.

A telep zölőajtásokkal is szolgálhat, nem különben, mind ojtási célokra, mind pedig iskoláztatásra alkalmas, amerikai alanyokkal, Ripária Sauvage, Portalis, Solonis és a Rupestris különféle válfajából, mind sima, mind pedig gyökeres vesszőkkel nagyobb mennyiségekben, végre a már hordképes ojtványokból, az ojtógalyak is eladásra kerülnek.

Adamovich Sándor

Ujvidéken.

4-10

Vas, fűszer és bizományi üzlet.

AZ EPERJESI NÉPBANK
kályha gyára
állandó nagy raktárt tart
a legjobb minőségű
oszerépkályhákból

Behyna festővécsek s.-a.-ujhelyi cégénél
3-3 ahol is több kályha-minta felállítva látható.

Lépcsők és lészerek
Lépcsők és lészerek

Czément raktár.

3-8

Keil Alajos-féle
PADLÓZAT-FÉNYMÁZ
(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs | **Arany-fénymáz**
legjobb és legegyszerűbb beeresztő- | képkeretek stb. bearanyozására. Egy
szer kemény padló számára, 1 köcsög | kis palaczk ára 20 kr.
ára 60 kr.

Mindenkor kapható:
BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Fajtisztaságért jótállással

Kosinszky Viktor tarczali m. kir. vinczellériszkolai igazgatónál
Riparia portalis vesszők kaphatók.

1000 db.	I-ső osztályu	6 mm. vastag	vessző	ára	20 frt.
" "	II-od	4-6 mm.	" "	" "	14 frt.
" "	III-ad	3-4 mm.	" "	" "	8 frt.
" "	gyökeres	vessző	ára	" "	40 frt.

Csomagolásért és vasutra feladásért 1000 vessző után
6 frt számíttatik. A megrendelésekhez előlegül az összeg-
nek fele esatolandó.

2-2

HIRDETMEŊY.

A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpenztár és hitelegylet
a birtokos osztály hitelszükségletének szem előtt tartása mellett működési
körét 1000 forinttól kezdve a

JELZÁLOG MITELRE
is kiterjeszti.

Mérsékelt kamatláb és előnyös törlesztési feltételek mellett

föld- és városi házbirtokokra
törlesztési kölcsönöket engedélyez.

Törlesztési idő 15-től 50 évig.

A kölcsön nem záloglevelekben, de készpénzben teljes összegben szá-
moltatik le.
A kölcsön eléréséhez telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és adó-
könyvecske szükséges.

Az igazgatóság.

S.-a.-Ujhely, nyomtatott a Zemplén gyorsajtóján.

Hirdetmény.

Zemplén-vármegyei közigazgatási bizottságának 1894. évi február hó 6-án tartott üléséből 95/493. szám alatt hozott határozata értelmében széphalom-regmecz-mihályi thatósági közut 0.7 klmter szakaszára az 1894. évben szükséges a vily-vitányi bányából való trachyt kőből megaprózott kavicsnak előállítását 1050 ft összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1894. évi szeptember hó 10-ik napjának d. e. 10 órájára a Zemplén vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1894. augusztus hó 30-án.

a hivatal főnök helyett
Hvozдовics Antal,
kir. mérnök.

2292. m. szám 1894.

Hirdetmény.

T. Zemplén vármegye alispánja az 1894. évi július hó 19-én kelt 13629. számú rendeletével a varannó-örmezői thatósági közúton lévő a.-hrabóczi vámos hid a.-hrabóczi hidfőjének helyreállítását 2462 frt 12 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1894. évi szeptember hó 12-ik napjának 10 órájára a Zemplén vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1894. szeptember hó 1-én.

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

13403. a. szám 1894.

Árverési hirdetmény.

Zemplén vármegye árvaszékének 13403/94. számú végzése folytán ezennel közhírré tétetik, hogy özv. Varholyák Antalné szül. Hupka Mária hagyatékát képező sárospataki 3535. számú telekjegyzőkönyvben 541. 542. h. r. számú belhely 109. ö. i. számú ház és kert és 5856. h. r. számú rétbeli ingatlanság Sárospatakon a község házában folyó 1894. évi szeptember hó 20-ik napjának d. e. 9 órakor nyilvános árverésen elfog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt az árvaszék jegyzői hivatalában és Sárospatak község házában megtekinthetők.

Kelt Zemplén vármegye árvaszékének S.-a.-Ujhelyben, 1894. évi augusztus hó 29-én tartott üléséből.

Karsa Ferencz,
h. elnök.

180. sz. 94.

Árlejtési hirdetmény.

Alóirt kir. járásbírósg vezetője által ezen közhírré tétetik, hogy a sztropkói kir. járásbírósg hivatali és fogház helyiségeinek fűtésére 1894-ik évben szükséges 27. köbméter tűzifa szállításának biztosítása céljából folyó 1894. évi szeptember hó 8-ik napján délelőtti 8 órakor ezen kir. járásbírósg hivatalos helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Mely árverésre a vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy a feltételeket a hivatalos órák alatt a határnap előtt is megtudhatják.

Kelt Sztropkón a kir. járásbírósgnál 1894. augusztus hó 25-én.

Nádas,
kir. járás bíró.